

Ankara Üniversitesi
Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı
Açık Ders Malzemeleri

Ders izlençe Formu

Dersin Kodu ve İsmi	DBB301 - Metindilbilim
Dersin Sorumlusu	Prof. Dr. Gülsün Leylâ Uzun
Dersin Düzeyi	Lisans
Dersin Kredisi	3
Dersin Türü	Teorik
Dersin İçeriği	<p>Bu derste önce metindilbilim alanına ilişkin temel kavramlara yer verilmektedir. Bu kapsamda, önce metin kavramı çağdaş dilbilim kuramlarına dayanan tartışmalar doğrultusunda ele alınmaktadır. Ardından metnin kurucu yapıları (küçük yapı-büyük yapı-üst yapı) ve bu yapıların içerdiği belirleyici dilsel düzenlemeler üzerinde durulmakta; metin cinsi ve türü kavramları açıklanmakta ve yine örneklerle farklı cins ve türdeki metinlerin ayırıcı özellikleri hem dilsel boyutta hem de retorik boyutta ortaya çıkan görünümle öğrenciyle paylaşılmaktadır.</p> <p>Ders içeriğinde belirtilen temel kavramların sunulması sonrasında, metnin küçük yapısına (ardışık metin tümcelerinden oluşan dilsel yapı) odaklanılmaktadır.</p> <p>Doğrudan metin küçük yapısı üzerinde yoğunlaşarak bağışıklık (cohesion) düzenlemelerinin nasıl kurulduğu ve bu yolla metinde konu sürekliliğinin nasıl sağlandığı konuları ele alınmaktadır. Metinde konu sürekliliği nasıl sağlanmaktadır, sorusunun cevabı MERKEZLEME KURAMI (Centering Theory) ilkeleri tanıtılarak verilmekte ve doğal metinler üzerinde uygulamalar yapılmaktadır.</p> <p>Dersin içeriği, bağışıklıkla doğal ilişkisi bulunan tutarlılık (coherence) konusu da ele alınarak tamamlanmakta ve insan beyninin ürettiği temel tutarlılık ilişkilerinin metinlerdeki kullanımına -örnek çözümlenmeli teknikler kullanılarak- yer verilmektedir. Metin tutarlılığı Sözbilimsel Yapı Kuramı'nın (Rhetorical Structure Theory) modellenmesi kapsamında ele alınmakta ve açıklanmaktadır.</p>
Dersin Amacı	<p>Bu derste, iletişim bağlamı odaklı dil çözümlenmelerinde temel birim olarak gözlemlenen metin kavramının, hem ürün olarak ortaya çıkan özellikleri açısından hem de üretim sürecine yönelik zihinsel işlemler açısından yapılacak çalışmalarla öğrenciye kavratılması amaçlanmaktadır.</p> <p>Özellikle insan zihninin nasıl bir modelleme ile metin üretimi yapabildiği ve üretmiş metinler üzerinde derin anlama (deep comprehension) yoluyla nasıl yeniden üretime yönelebildiği öğrencilere fark ettirilecek ve doğal metinlerde bu düzenlemeleri gözlemeleri sağlanacaktır.</p>
	3 saat - 12 Hafta
Eğitim Dili	Türkçe
Ön Koşul	Yok
Önerilen Kaynaklar	<p>Beaugrande, R. A.de.; W.U. Dressler (1981). Introduction to Text Linguistics. Longman: London.</p> <p>Beaugrande, R. de (1984). Text Production. Ablex Publishing Corporation.</p> <p>Biber, D. (1989). A typology of English texts. Linguistics, (27), 3-43.</p> <p>Bhatia, V. K., (1993). Analysing genre. London: Longman.</p>

	<p>Brown, G., G. Yule (1983). Discourse Analysis. Cambridge: Cambridge University Press.</p> <p>Van Dijk, T.A. (1972). Some Aspects of Text Grammars: A Study in Theoretical Linguistics and Poetics. The Hague: Mouton.</p> <p>Grabe, W. (1997). Contrastive rhetoric and text-type research. : (Eds.) U. Connor; R.B.Kaplan. Writing Across Languages. USA: Addison-Wesley Publishing, 115-137.</p> <p>Halliday, M. A. K. (1978). Language as a Social Semiotic: The Social Interpretation of Language and Meaning. London: Edward Arnold.</p> <p>Halliday, M. A. K., R. Hasan (1976). Cohesion in English. London: Longman.</p> <p>Kaplan, R. B. (1987). Cultural thought patterns. : (Eds.) U. Connor; R.B.Kaplan. Writing Across Languages. USA: Addison-Wesley Publishing, 9-21.</p> <p>Lyons, J. (1977). Semantics I and II. Essex: Longman.</p> <p>Renkema, J. (1993). Discourse Studies. An Introductory Textbook. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.</p> <p>Mann, William C. and Thompson, Sandra A. (1988). "Rhetorical Structure Theory: Toward a functional theory of text organization." Text 8 (3): 243-281.</p> <p>Mann, William C. and Thompson, Sandra A. (1987a). "Rhetorical Structure Theory: A Framework for the Analysis of Texts." IPRA Papers in Pragmatics 1: 1-21.</p> <p>Ruhi, Ş. (1996). Söylem ve birey. : (Haz.) A. Kocaman, Söylem Üzerine. Ankara: Hitit Yayınevi, 17-37.</p> <p>Saukkonen, P. (1983). What are the main semantic - pragmatic features of stylistic text types. : Proceedings of the XIII th International Congress of Linguists (Tokyo 1982) Tokyo: The Hague.</p> <p>Schiffrin, D. (1994). Approaches to Discourse. Oxford: Blackwell.</p> <p>Smith, E. L. (1985). Text type and discourse framework : Text 5 (3), 229-247.</p> <p>Swales, J. (1990). Genre Analysis: English in Academic and Research Settings. Cambridge: CUP.</p> <p>Werlich, E. (1982). A Text Grammar of English. Heidelberg: Quelle and Meyer.</p> <p>Uzun, G. Leyla (2011). Metindilbilim. A. S. Özsoy ve Z. Erk Emeksiz (Habl.) Genel DilbilimII (152-180). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yay.</p>
Dersin Kredisi	6 (akts), 3 (ulusal)
Laboratuvar	-
Diğer-1	-